

شناسایی و اولویت بندی عوامل موثر بر پایداری مشاغل ایجاد شده توسط کار آفرینان در صندوق کار آفرینی امید استان گیلان با تأکید بر نقش بیمه

محمد طالقانی^۱، عادل حسن زاده^۲، الهام فرزانهفر^۳

چکیده:

بی تردید یکی از بزرگترین دغدغه های مسئولین و تصمیم گیران کلان هر کشوری وضعیت اقتصادی آن کشور است. کسب و کارهای خرد یکی از عوامل مهم اشتغال زایی و راهی به سوی ایجاد کار آفرینی به شمار می روند. در کشورهای در حال توسعه، شرکتهای خرد در جهت اشتغال زایی و توزیع درآمد نقش قابل توجهی ایفا می کنند. همچنین آنها نقش بسیار مهمی در ایجاد فرصت شغلی برای افراد جامعه داشته و سهم بالایی از اشتغال را در دست دارند. هدف این تحقیق شناسایی عوامل داخلی و خارجی موثر بر پایداری مشاغل ایجاد شده توسط صندوق کار آفرینی امید استان گیلان و بررسی نقش بیمه در پایداری کسب و کارهای ایجاد شده توسط صندوق کار آفرینی امید استان گیلان می باشد. جامعه آماری تحقیق حاضر تعداد ۳۵ نفر از خبرگان و کارآفرینان برتر صندوق کار آفرینی امید استان گیلان می باشد. پژوهش حاضر به لحاظ هدف اکتشافی و بر اساس ماهیت و روش، یک پژوهش توصیفی از نوع پیمایشی است. در این پژوهش برای شناسایی مهمترین معیارهای مطالعه از ادبیات پژوهش استفاده شده است. برای تعیین اولویت معیارهای تحقیق حاضر از مدل های تصمیم گیری چندمعیاره و مدل تحلیل سلسله مراتبی فازی استفاده شده است. برای تجزیه و تحلیل داده های بدست آمده از کدنویسی بیسیک در محیط اکسل استفاده شده است. نتایج تحقیق نشان می دهد عوامل داخلی در مقایسه با عوامل خارجی از الویت بیشتری در پایداری مشاغل برخوردارند. همچنین مولفه تجربه شغلی، آورده اولیه، سن کارآفرین، مهارت نیروی انسانی، وضعیت ثبتي کسب و کار، بازار، بیمه، تسهیلات بانکی کم بهره، مهارت مدیریتی و تحصیلات مرتبط جزء ده اولویت پایداری مشاغل می باشند.

واژه های کلیدی: کسب و کار خرد، تحلیل سلسله مراتبی فازی، کارآفرینی، صندوق کارآفرینی امید

^۱دانشیار، گروه مدیریت صنعتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت، ایران M.Taleghani۴۵۴@yahoo.com
^۲کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی واحد الکترونیک، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت، ایران aa.design.۹۰@gmail.com
^۳دانشجوی دکتری، مدیریت بازرگانی، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت، ایران e.farzanfar@gmail.com

Identifying and prioritizing the factors affecting the sustainability of jobs created by entrepreneurs in Omid Entrepreneurship Fund of Gilan Province with emphasis on the role of insurance

Abstract:

Undoubtedly, the biggest concern of authorities and decision-makers in any country is macro-economic situation of the country.. Micro-businesses are a way to create an important factor for employment and entrepreneurship. In developing countries, micro firms to employment generation and income distribution play a considerable role. They also play an important role in creating more job opportunities for the population and have a high proportion of employment in their hands. The aim of this research is to identify internal and external factors affecting the sustainability of jobs created by the karafarini omid cash of gilan and the role of insurance in the stability of the business is generated by the karafarini omid cash of gilan. The research statistical society is consist of ۳۰ experts and top entrepreneurs omid entrepreneurial fund Gilan Province. Due to the exploratory study and based on the nature and purpose, is a descriptive of the survey research. In this study to identify the most important criteria is used Research literature. to determine the priority of this study is used Multi-criteria decision-making models & fuzzy hierarchical analysis model .To analyze the obtained data is used Basic code in Microsoft Excel. The results show that internal factors than external factors have more priority on the stability of their jobs. Also The job experience, Raw material, the age of the entrepreneur, skill of human resources, business registration status, market, insurance, banking facilities, low productivity, management skills and Related Education are the ten constant priority for jobs.

Keywords: Small Business, fuzzy hierarchical analysis, entrepreneurship

مقدمه :

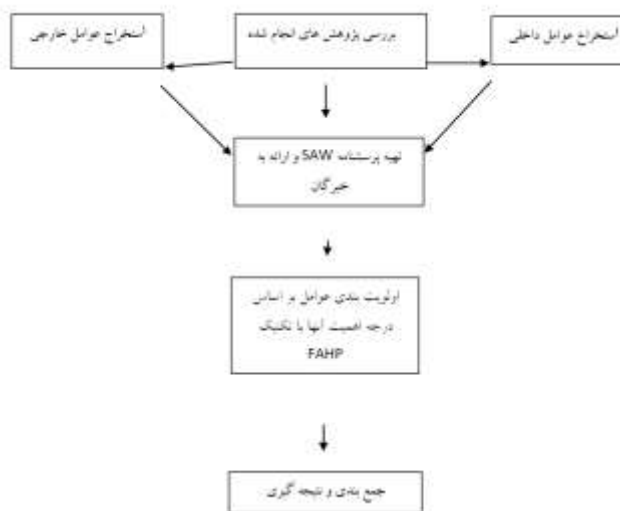
کشور می باشد. رشد اقتصادی هر کشور همبستگی بسیار زیادی با ایجاد و بهبود زیرساخت های اقتصادی و فضای کسب و کار آن کشور دارد (میبدی و فشارکی، ۱۳۹۴) اشتغال و بیکاری از جمله موضوعات اساسی هر کشوری است به گونه ای که افزایش اشتغال و کاهش بیکاری از شاخص های توسعه یافتگی جوامع تلقی می شود. چالش اشتغال نه تنها یکی از مهمترین مسائل روز اجتماعی در کشور ایران به شمار می آید بلکه با توجه به عنوان رشد جمعیت در دو دهه گذشته می توان آن را به عنوان مهمترین چالش اجتماعی و معضل امنیت اقتصادی به حساب آورد. برای حل این چالش، طی دوره های مختلف برنامه های گوناگونی ایجاد گردیده که از مهمترین آن ها می توان به طرح وام های خوداشتغالی در اوایل دهه ۷۰ و همچنین طرح ضربتی اشتغال در سال ۱۳۸۱ اشاره نمود. با این وجود این طرح ها نتوانستند اهداف مورد نظر را به طور کامل محقق سازند و بعد از مدت کوتاهی از اجرایشان متوقف شده اند (شاه طهماسبی و همکاران، ۱۳۹۱). کسب و کارهای خرد یکی از عوامل مهم اشتغال زایی و راهی به سوی ایجاد کار آفرینی به شمار می روند؛ از این رو امروزه این نوع از فعالیتها رو به افزایش است. در کشورهای در حال توسعه، شرکتهای خرد در جهت اشتغال زایی و توزیع درآمد نقش قابل توجهی ایفا می کنند. (Ongori and Migiro, ۲۰۱۰). همچنین آنها نقش بسیار مهمی در ایجاد فرصت شغلی برای افراد جامعه داشته و سهم بالایی از اشتغال را در دست دارند. (Robertson, ۲۰۰۴) پایداری کسب و کارها یکی از موضوعات مهم و زیر بنایی کشورها و شاخصی برای توسعه و رفاه ملتها محسوب می شود. در ایران به دلیل رشد جمعیت، پدیده بیکاری افزایش یافته که سهم قابل توجهی از آن به دلیل عدم توانایی استمرار فعالیت کارگاهها می باشد (جعفری و همکاران، ۱۳۹۲). با وجود اهمیت فراوان کسب و کارهای کوچک در اقتصاد و اشتغال، این کسب و کارها در کشورهای در حال توسعه با مشکلات متعددی مواجه هستند و از همه ظرفیت آنها استفاده نمی شود. به علت نبود محیط های رقابتی و حمایتهای قوی مالی در مورد این بخش در اقتصادهای بسته و اغلب دولتی، این بخش به شدت ناتوان شده است. (حجازی، ۱۳۸۹) با توجه به اهمیت کسب و کارهای کوچک در تأمین اشتغال برای افراد جامعه و کاهش بیکاری بررسی

موضوع اشتغال و دستیابی افراد به شغل مورد نظر از اساسی ترین نیازهای یک جامعه محسوب می شود. یکی از اهداف کلان توسعه در اغلب کشورها از جمله ایران کاهش نرخ بیکاری و توسعه مشاغل می باشد. بیکاری به عنوان یک پدیده مخرب اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی مطرح بوده و رفع آن دغدغه های اساسی برنامه ریزان بوده است. بدین روی، بهره برداری کامل و مناسب از منابع انسانی هر کشور باید به عنوان یکی از اهداف راهبردی توسعه در نظر گرفته شود. بیکاری، حال یکی از نامطلوب ترین پدیده های اقتصادی و اجتماعی است که پیامدهای منفی و ناگواری را در زمینه های مختلف به دنبال دارد (صدیایی و همکاران، ۱۳۹۰). در سال های اخیر، اهمیت و نقش بنگاه های کوچک و متوسط، هم در کشورهای صنعتی و هم در کشورهای در حال توسعه رو به افزایش بوده است. با ظهور فناوری های جدید که در تولید، تحولاتی در روش های تولید، توزیع و ساختار تشکیلاتی بنگاه ها پدید آمده است، به اهمیت بنگاه های کوچک و متوسط افزوده است. دولتها به منظور تضمین رقابت در بازار آزاد و جلوگیری از انحصار بنگاه های بزرگ، همیشه سیاستهای ویژه ای را برای ارتقاء بنگاه های کوچک و متوسط اتخاذ نموده اند. به گونه ای که بنگاه های کوچک و متوسط خود می توانند بستری مناسبی برای ایجاد صنایع رقابت پذیر محسوب شوند. (آخوندی و مرشدی، ۱۳۹۱). ایجاد حمایت از بنگاه های کوچک و متوسط یکی از اولویت های اساسی در برنامه های رشد و توسعه اقتصادی در بسیاری از کشورهای پیشرفته و در حال توسعه است. بنگاه های کوچک و متوسط در ایجاد اشتغال و فراهم کردن بستر مناسب برای نوآوری نقش مهمی دارند. ایجاد اشتغال به عنوان یکی از دغدغه های اصلی سیاستگذاران اقتصادی است که توجه به آن گامی اساسی در تحقق اهداف اشتغال زایی بخش صنعت تلقی می شود. اما ایجاد اشتغال به تنهایی نمی تواند به عنوان هدف در تأسیس بنگاه های کوچک و متوسط تلقی شود. بلکه پایداری مشاغل ایجاد شده نیز به نوبه خود از اهمیت بالایی برخوردار است. بی تردید یکی از بزرگترین دغدغه های مسئولین و تصمیم گیران کلان هر کشوری وضعیت اقتصادی پان

آفرینی امید استان گیلان و سنجش نقش بیمه در پایداری کسب و کارهای ایجاد شده توسط صندوق کار آفرینی امید استان گیلان

چارچوب نظری تحقیق

در این پژوهش محقق به دنبال بررسی عوامل موثر بر پایداری مشاغل ایجاد شده توسط صندوق کار آفرینی امید استان گیلان است، بدین منظور در ابتدا با بررسی پژوهش‌های پیشین عوامل داخلی و خارجی موثر بر پایداری مشاغل استخراج و سپس پرسشنامه جهت اولویت بندی در اختیار کارآفرینان و خبرگان قرار می‌گیرد. در ادامه عوامل موثر با استفاده از روش تحلیل سلسله مراتبی فازی رتبه بندی می‌شوند.

شکل ۱: مراحل اجرای تحقیق

مبانی نظری

کسب و کارهای کوچک و خرد: بنگاه‌های صنعتی را با توجه به تعداد کارکنان می‌توان به انواع متفاوت بر حسب اندازه تقسیم نمود. در این میان اندازه‌های بسیار کوچک، کوچک، متوسط و بزرگ به عنوان معروف‌ترین تقسیم بندی برای تحلیل بنگاه‌ها بر

عوامل داخلی و خارجی موثر بر این مشاغل از اهمیت به سزایی برخوردار است. صنعت بیمه به عنوان یکی از مهم‌ترین بخشهای تأمین کننده منابع مالی بلندمدت و همچنین به دلیل نقش توزیع کنندگی ریسک آن نقش قابل توجهی را می‌تواند در توسعه فضای کسب و کار هر کشور ایفا نماید. (میبدی و فشارکی، ۱۳۹۴)

صندوق کار آفرینی امید استان گیلان با پرداخت بیش از ۵۵۰ میلیارد تومان وام جهت ایجاد ۲۱۱۰ مورد شغل در سال ۱۳۹۴، مبلغی بالغ بر ۶۷۰ میلیارد تومان جهت ایجاد ۲۰۰۷ شغل در سال ۱۳۹۵، ۷۶۵ میلیارد تومان جهت ایجاد ۱۹۷۱ مورد شغل در سال ۱۳۹۶، مبلغی بیش از ۸۹۵ میلیارد تومان جهت ایجاد ۲۲۲۷ مورد شغل در سال ۱۳۹۷ و همچنین مبلغی بیش از ۹۸۹ میلیارد تومان جهت ایجاد ۲۳۱۵ شغل در سال ۱۳۹۸ گام موثر و بلندی در زمینه کاهش نرخ بیکاری برداشته است.

بدیهی است با توجه به هزینه بالای مبالغ پرداخت شده بررسی عوامل موثر بر پایداری مشاغل ایجاد شده در صندوق کار آفرینی امید از اهمیت و ضرورت بالایی برخوردار است. از این رو مسئله اصلی تحقیق حاضر بررسی عوامل موثر بر پایداری مشاغل و کسب و کارهای ایجاد شده توسط صندوق کار آفرینی امید استان گیلان با توجه به نقش بیمه می‌باشد.

اهداف تحقیق

هدف کلی: بررسی نقش بیمه در پایداری مشاغل ایجاد شده توسط کارآفرینان در صندوق کار آفرینی امید استان گیلان

هدف ویژه: شناسایی عوامل داخلی موثر بر پایداری مشاغل ایجاد شده توسط صندوق کار آفرینی امید استان گیلان شناسایی عوامل خارجی موثر بر پایداری مشاغل ایجاد شده توسط صندوق کار آفرینی امید استان گیلان

هدف کاربردی: هدف کاربردی این تحقیق شناسایی عوامل داخلی و خارجی موثر بر پایداری مشاغل ایجاد شده توسط صندوق کار

است. عوامل سازمانی به چهار عامل: شکل دهی سازمان، منابع سرمایه ای، راهبری سازمان و کمک های فنی تقسیم می شود. متغیرهای فردی زیادی نیز هستند که باعث پایداری مشاغل خرد می شوند، از جمله آنها می توان به عوامل جمعیت شناختی، روانی، رفتار کاری و صلاحیت های اصلی اشاره کرد.

صنعت بیمه و ارتباط آن با پایداری کسب و کارهای خرد صنعت بیمه به عنوان یکی از بازارهای مالی غیربانکی و به دلیل ماهیت پوشش ریسک و توزیع کنندگی ریسک که در نظام اقتصادی یک کشور دارد، نقش قابل توجهی را می تواند در توسعه و بهبود فضای کسب و کار ایفا نماید. به طوری که توسعه یافتگی صنعت بیمه از حیث توسعه رشته های بیمه و افزایش توانمندی این صنعت برای تأمین منابع مالی مورد نیاز بخش تولیدی می تواند به بهبود و توسعه فضای کسب و کار در هر کشور کمک نماید.

سوابق موضوعی تحقیق

حسب اندازه تلقی می شود. این در حالی است که مقادیر بسیار کوچک، کوچک، متوسط و بزرگ نیز در کشورهای مختلف هم چنین با توجه به شرایط اقتصادی و صنعتی به گونه های متفاوتی تعریف شده اند، وزارت صنایع ایران بنگاه های بسیار کوچک به بنگاه هایی اطلاق شده است که کمتر از ۱۰ نفر کارکن تعریف شده است. بنگاه های کوچک با تعداد کارکنانی با فاصله ۱۰-۴۹ نفر کارکن تعریف شده است و واژه متوسط به بنگاه هایی با ۵۰-۹۹ نفر کارکن اطلاق می شود. این در حالی است که مفهوم بنگاه بزرگ برای بنگاهی با ۱۰۰ نفر کارکن و بیشتر از آن به کار گرفته شده است. (آخوندی و مرشدی، ۱۳۹۱)

عوامل موثر بر پایداری مشاغل خرد: این عوامل را می توان در سه گروه عوامل محیطی، عوامل فردی و عوامل سازمانی تقسیم بندی کرد. عوامل محیطی در واقع بستری است که دوبعد عوامل فردی و سازمانی را در خود جای می دهد و شامل: اقتصاد کلان، کیفیت مدیریت عمومی، اجتماعی و فرهنگی و زیر ساخت

جدول (۱): بررسی متون و پیشینه هایی تحقیق

نتایج	عنوان تحقیق	محققین
پژوهش حاضر با هدف شناسایی و رتبه بندی عوامل موثر بر توسعه کسب و کارهای کوچک و متوسط در مناطق محروم مرزی کشور انجام شده است. بدین منظور از روش دلفی و نظریات کارشناسان و صاحب نظران در شهرک های صنعتی استان سیستان و بلوچستان استفاده شده است. پس از شناسایی علل و عوامل اثر گذار ۱۲ عامل مهم شناسایی شد این عوامل در چهار دسته کلی تر، سیاست و قوانین دولتی، تکنولوژی، ویژگی محصول یا خدمت و بخش مالی، جای گرفت و به روش تحلیل سلسله مراتبی فازی مورد رتبه بندی قرار گرفتند.	شناسایی و رتبه بندی عوامل موثر بر توسعه کسب و کارهای کوچک و متوسط در مناطق مرزی کشور	شاه بیگی (۱۳۹۸)
نتایج پژوهش حاکی از آن است، که بیشتر کسب و کارها به منظور افزایش سهم	عوامل موثر بر نوآوری در کسب و	جهرمی (۱۳۹۷)

کارهای کوچک و متوسط	بازارهای خود، نوآوری‌هایی ارائه کرده‌اند. که مهم‌ترین عوامل در شکل‌گیری نوآوری، فاکتور مالی و عوامل اقتصادی، انگیزه‌های پیشرو، همکاری، اندازه سازمان، دستیابی به منابع اطلاعاتی، عوامل نهادی، قابلیت فن‌آوری، ترجیحات مصرف‌کننده، عوامل فرهنگی، بازاریابی و مهارت‌های مدیریتی می‌باشند.
سعدت و دانش زاده (۱۳۹۶)	شناسایی و رتبه‌بندی عوامل موثر بر پایداری کسب و کار در طبقات مشاغل خرد (مطالعه موردی کمیته امداد امام خمینی (ره) استان مازندران)
جعفری و اعظمی (۱۳۹۳)	اثر کسب و کارهای کوچک روستایی بر برخی شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی خانوارهای روستایی شهرستان ملایر
شاه طهماسبی و همکاران (۱۳۹۲)	بررسی نقش اعطای تسهیلات به بنگاه‌های کوچک و متوسط صنعتی در ایجاد اشتغال (مورد مطالعه: کارگاه‌های صنعتی شهر تهران)
صمیمی و همکاران (۱۳۹۲)	عنوان جایگاه بیمه در پایداری کسب و کارهای خرد. شواهد تجربی از کسب و کارهای کوچک ایجاد شده توسط صندوق مهر امام (رضاع)
مدهوشی و تازی (۱۳۸۶)	تأثیر سرمایه اولیه در بقای شرکت‌های تولیدی کوچک و متوسط در ایران
داویدک و	بررسی نقش فعالیتهای تحقیق و
	این مقاله به بررسی نقش فعالیت‌های تحقیق و توسعه بین‌المللی در تأثیر

<p>قابلیت های فن آوری و بازاریابی SME ها بر عملکرد آنها می پردازد. نتایج نشان می دهد که توانایی های فن آوری و بازاریابی SME ها تأثیرات غالب و مثبتی بر عملکرد آنها در بازارهای بین المللی دارد.</p>	<p>توسعه بین المللی در تأثیر قابلیت های فن آوری و بازاریابی بر عملکرد SME ها</p>	<p>همکاران (۲۰۲۰)</p>
<p>در نمونه ای از ۱۶۳ شرکت متوسط و متوسط از چین ، در می یابیم که شدت رقابت در سطح صنعت و گشودگی بازار متوسط ، جهت گیری همکاری در سطح شرکت و جهت گیری ارتقا یافته ، و حمایت دولت در سطح نهاد و حمایت ضعیف از IPR به طور مثبت بر توانایی ترکیبی توسعه تأثیر می گذارد که عملکرد شرکت را تحریک می کند. با توجه به شاخص های عملکرد عینی و ذهنی این یافته ها پیامدهای شدیدی بر دیدگاه مبتنی بر ترکیب و رشد SME ها دارند.</p>	<p>توانایی ترکیبی توسعه در بازارهای نوظهور SME</p>	<p>سان وهمکاران (۲۰۲۰)</p>
<p>این مقاله تأثیر ابعاد EM را در شرکت های کوچک و متوسط (SME) در کوزوو بررسی می کند. یافته ها نشان می دهد که پاسخ دهندگان تمایل زیادی به فرصت ها دارند و اهمیت استفاده از منابع را درک می کنند. در حالی که ایجاد ارزش به عنوان یک بعد بسیار مهم در زمینه بازاریابی کارآفرینی دیده می شود ، پاسخ دهندگان ریسک پذیر هستند بعلاوه ، آنها تمایل به فعالیت ، نوآوری و مشتری مداری ندارند.</p>	<p>ابعاد بازاریابی کارآفرینی و عملکرد SME ها</p>	<p>سادی کودوشی و همکاران (۲۰۱۹)</p>
<p>نتایج نشان می دهد که رقابت و سن بنگاه ها بر عملکرد کلی کسب و کارهای خرد تأثیر منفی دارد؛ در حالی که سن صاحبان شرکت ها، تحصیلات، آموزش های تجاری، تقاضا برای کالا/خدمات، موجود بودن فضای فیزیکی برای گسترش تجارت در مناطق شهری و همچنین موجود بودن دارایی و تکافوی مبلغ سرمایه ی تضمین شده تأثیرات مثبتی بر عملکرد بر جای می گذارند.</p>	<p>" فاکتورهای موفقیت اصلاح کلی کسب و کارهای خرد در مالزی: یک تحقیق تجربی</p>	<p>آلوم و همکاران (۲۰۱۶)</p>
<p>نتایج حاکی از آن است که در کسب و کارهای کوچک که با مشارکت چند نفر شروع می شود. منافع افراد سهام دار یا ذی نفع ممکن است با هم تضاد داشته باشند و در این بین فردی که پتانسیل مدیریتی بالایی دارد برای شروع و راه اندازی کار حساس مسئولیت بیشتری احساس می کند و موجب پایداری کسب و کار می شود. همچنین عوامل آموزشی و رعایت اخلاق حرفه ای می تواند به ثبات کسب و کار کمک کند.</p>	<p>ساختار مالکیت و عملکرد بنگاه های نوپا</p>	<p>سوکولیک و برادفورد (۲۰۱۲)</p>
<p>نتایج حاکی از آن است که روش های تامین مالی، تکنولوژی و هزینه های</p>	<p>بررسی فاکتورهای مهم و تاثیرگذار</p>	<p>دیرمن (۲۰۱۲)</p>

در شروع کسب و کارهای کوچک توسط مدیران این کسب و کارها	شروع کسب و کار مهمترین عوامل تاثیر گذار هستند.
ک.زان و همکاران (۲۰۱۲)	بررسی تاثیر انگیزه مالکیت در رشد کسب و کار خرد.
	نتایج حاکی از این است که اثرات فداکارانه مالک خود اشتغال می تواند در سرعت پایداری کسب و کار خرد تاثیر بسزایی داشته باشد.

روش شناسی تحقیق

در واقع این مطالعه از دو منظر بررسی شده است:

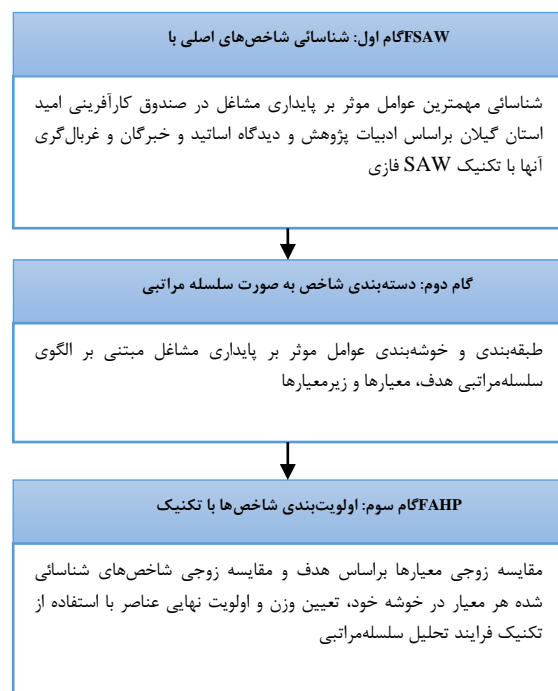
- مهمترین معیارها و زیرمعیارهای پایداری مشاغل در صندوق کارآفرینی امید استان گیلان چه هستند. این عوامل در دو دسته کلی عوامل داخلی و خارجی طبقه بندی شده اند. در هریک از این موارد شاخص هایی نیز تعیین شده است. با استفاده از تکنیک SAW فازی عوامل و شاخص های آنها غربالگری شده است.

از سوی دیگر معیارها و زیرمعیارهای آن در قالب مدل فرآیند تحلیل سلسله مراتبی ارائه شده است. با تکنیک AHP فازی این عوامل اولویت بندی شده است.

در این پژوهش تعداد ۳۵ نفر از افراد واجد شرایط به عنوان نمونه مورد بررسی انتخاب شده اند. در این پژوهش برای جمع آوری داده های پژوهش از مصاحبه و پرسشنامه استفاده گردیده است.

پرسشنامه شماره ۱، پرسشنامه SAW است. در این مطالعه از طیف فازی مثلثی برای مقیاس ۵ درجه ای لیکرت در بیان اهمیت شاخص ها استفاده شده است. همچنین از پرسشنامه خبرگان جهت اولویت بندی معیارها با استفاده از تکنیک های مبتنی بر مقایسه زوجی مورد استفاده یعنی AHP استفاده شده است.

الگوریتم اجرائی این پژوهش با هدف سنجش و ارزیابی بهبود پایداری مشاغل در صندوق کارآفرینی امید استان گیلان طراحی شده است. الگوریتم اجرائی پژوهش حاضر براساس طی مراحل نظام مند و مبتنی بر روش تحقیق علمی طراحی شده است. هریک از مراحل انجام شده در راستای نیل به هدف تحقیق در شکل زیر آمده است: شکل ۲: مراحل اجرای تحقیق

نتایج حاصل از تحقیق:

با توجه به طیف سنجش انتخاب شده در مرحله فازی سازی داده‌ها، اوزان فازی زدایی شده بین صفر تا ۱ خواهد بود. براین اساس هر شاخصی که امتیازی کمتر از ۰/۵ کسب کرده باشد حذف خواهد شد. خروجی محاسبات SAW برای این معادلات به صورت جدول شماره (۲) است:

در جدول شماره ۱ تمامی عناصر موثر بر کسب و کار شناسایی شده اند. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل SAW در جدول شماره (۲) آورده شده است.

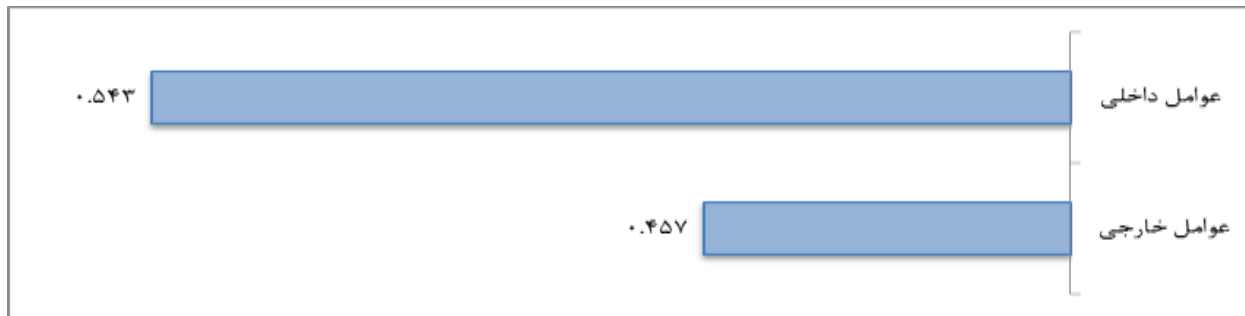
جدول ۲: فاصله هر گزینه از ایده آل مثبت و ایده آل منفی

(۰,۶۸۶, ۰,۷۶۴, ۰,۹۰۷)	۰,۷۸۶	سن	Q۰۱
(۰,۲۲۹, ۰,۳۱۴, ۰,۴۸۶)	۰,۳۴۳	جنس	Q۰۲
(۰,۶۰۹, ۰,۷۰۷, ۰,۸۷۱)	۰,۷۲۹	تجربه شغلی	Q۰۳
(۰,۷۳۳, ۰,۸, ۰,۹۵)	۰,۸۲۸	تحصیلات مرتبط	Q۰۴
(۰,۶۷۶, ۰,۷۵۷, ۰,۹۳۶)	۰,۷۹۰	ریسک پذیری مالک	Q۰۵
(۰,۶۸۶, ۰,۷۶۴, ۰,۹۲۱)	۰,۷۹۰	عمل گرایی	Q۰۶
(۰,۶۲۹, ۰,۷۲۱, ۰,۹)	۰,۷۵۰	اعتماد به نفس	Q۰۷
(۰,۶۳۸, ۰,۷۲۹, ۰,۹۱۴)	۰,۷۶۰	مهارت مدیریتی	Q۰۸
(۰,۳۴۳, ۰,۴۶۷, ۰,۶)	۰,۴۷۰	وضعیت تاهل	Q۰۹
(۰,۶۵۷, ۰,۷۴۳, ۰,۹۲۱)	۰,۷۷۴	وضعیت ثبتي کسب و کار	Q۱۰
(۰,۶۶۷, ۰,۷۵, ۰,۹۰۷)	۰,۷۷۵	قانون تامین اجتماعی	Q۱۱
(۰,۶۵۷, ۰,۷۴۳, ۰,۹۱۴)	۰,۷۷۱	قانون مالیات و عوارض	Q۱۲
(۰,۶۷۶, ۰,۷۵۷, ۰,۹۱۴)	۰,۷۸۲	تسهیلات بانکی کم بهره	Q۱۳
(۰,۷۳۳, ۰,۸, ۰,۹۴۳)	۰,۸۲۵	بیمه	Q۱۴
(۰,۶۶۷, ۰,۷۵, ۰,۹۲۱)	۰,۷۷۹	تحریم های بین الملل	Q۱۵
(۰,۶۹۵, ۰,۷۷۱, ۰,۹۴۳)	۰,۸۰۳	تورم	Q۱۶
(۰,۶۷۶, ۰,۷۵۷, ۰,۹۱۴)	۰,۷۸۲	محدودیت های صادرات و واردات	Q۱۷
(۰,۶۴۸, ۰,۷۳۶, ۰,۹۱۴)	۰,۷۶۶	بازار	Q۱۸
(۰,۲۱۴, ۰,۴۲۸, ۰,۵۷۱)	۰,۴۰۴	هزینه های دسترسی به انرژی	Q۱۹
(۰,۶۵۷, ۰,۷۴۳, ۰,۹۱۴)	۰,۷۷۱	مهارت های نیروی انسانی	Q۲۰

به انرژی از اولویت پایینی برخوردار هستند، حذف شده و سایر عناصر برای تعیین اولویت نهایی استفاده خواهند شد.

بنابراین با توجه به مقادیر محاسبه شده مندرج در جدول شماره (۲) می توان نتیجه گرفت سن، وضعیت تاهل و هزینه های دسترسی

در ادامه با استفاده از روش AHP فازی میزان اهمیت عوامل داخلی و خارجی به صورت شکل زیر نشان داده می شود

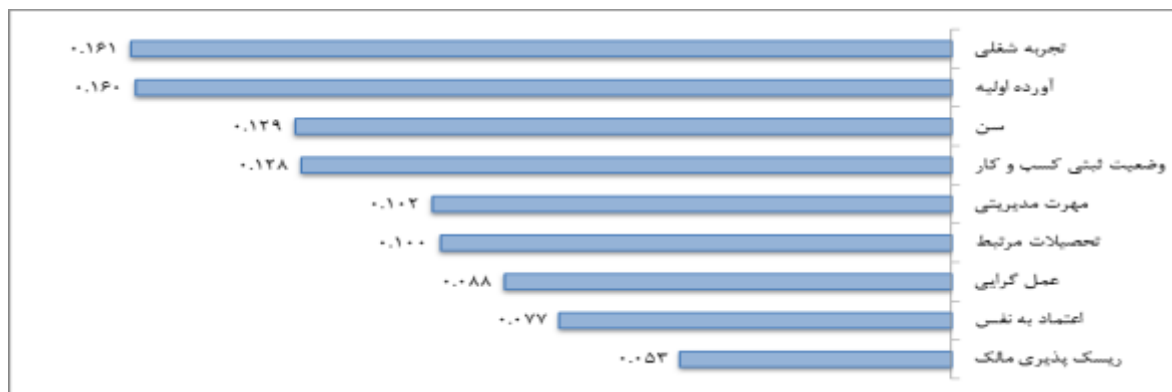

شکل ۳: نمایش گرافیکی اولویت معیارهای اصلی پژوهش

براساس بردار ویژه بدست آمده عوامل داخلی با وزن نرمال ۰/۵۴۳ از اولویت بیشتری نسبت به عوامل خارجی برخوردار است. چون تنها یک مقایسه صورت گرفته است لذا نیازی به محاسبه نرخ ناسازگاری نیست.

در گام دوم با استفاده از تکنیک AHP زیرمعیارهای مربوط به هر معیار بصورت زوجی مقایسه شده‌اند.

تعیین اولویت شاخص‌های عوامل داخلی

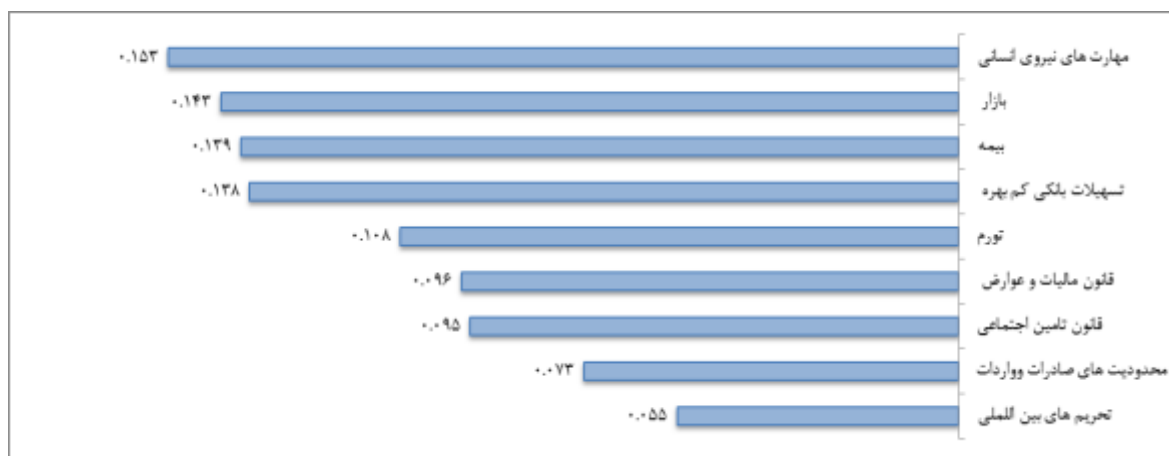

شکل ۴: نمایش گرافیکی اولویت شاخص‌های عوامل داخلی

براساس بردار ویژه بدست آمده:

- ❖ شاخص تجربه شغلی با وزن ۰,۱۶۱ در رتبه ۱ قرار گرفته است.
- ❖ شاخص آورده اولیه با وزن ۰,۱۶ در رتبه ۲ قرار گرفته است.
- ❖ شاخص سن با وزن ۰,۱۲۹ در رتبه ۳ قرار گرفته است.
- ❖ شاخص وضعیت ثبتي کسب و کار با وزن ۰,۱۲۸ در رتبه ۴ قرار گرفته است.
- ❖ شاخص مهارت مدیریتی با وزن ۰,۱۰۲ در رتبه ۵ قرار گرفته است.
- ❖ شاخص تحصیلات مرتبط با وزن ۰,۱ در رتبه ۶ قرار گرفته است.
- ❖ شاخص عمل گرایی با وزن ۰,۰۸۸ در رتبه ۷ قرار گرفته است.
- ❖ شاخص اعتماد به نفس با وزن ۰,۰۷۷ در رتبه ۸ قرار گرفته است.
- ❖ شاخص ریسک پذیری مالک با وزن ۰,۰۵۳ در رتبه ۹ قرار گرفته است.

تعیین اولویت زیرمعیارهای عوامل خارجی

شکل ۵: مقادیر فازی زدایی شده اوزان زیرمعیارهای عوامل خارجی

- ❖ شاخص مهارت های نیروی انسانی با وزن ۰,۱۵۳ در رتبه ۱ قرار گرفته است.
- ❖ شاخص بازار با وزن ۰,۱۴۳ در رتبه ۲ قرار گرفته است.
- ❖ شاخص بیمه با وزن ۰,۱۳۹ در رتبه ۳ قرار گرفته است.
- ❖ شاخص تسهیلات بانکی کم بهره با وزن ۰,۱۳۸ در رتبه ۴ قرار گرفته است.
- ❖ شاخص تورم با وزن ۰,۱۰۸ در رتبه ۵ قرار گرفته است.

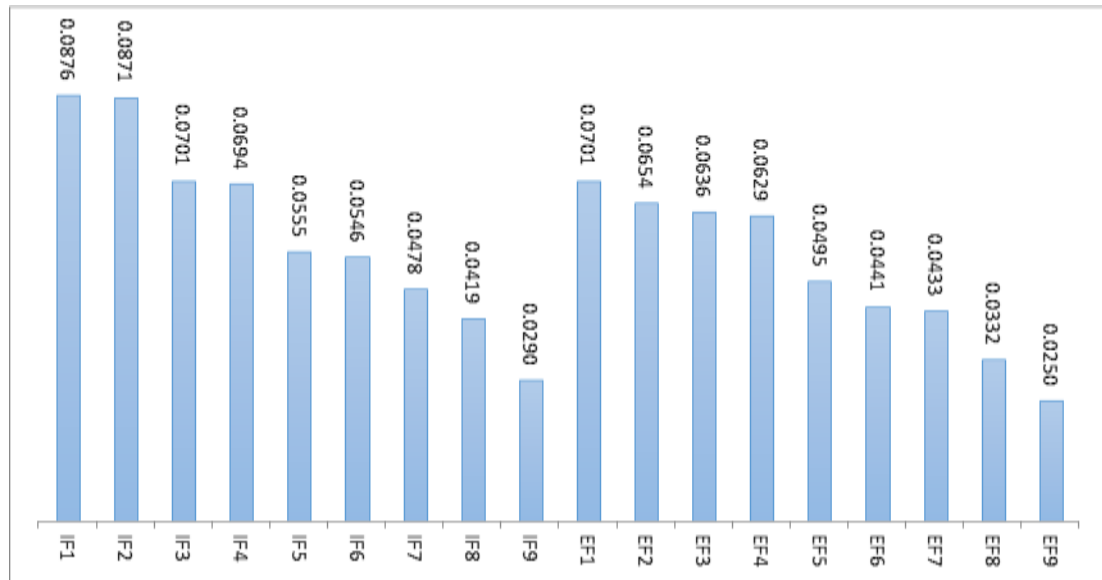
- ❖ شاخص قانون مالیات و عوارض با وزن ۰,۰۹۶ در رتبه ۶ قرار گرفته است.
- ❖ شاخص قانون تأمین اجتماعی با وزن ۰,۰۹۵ در رتبه ۷ قرار گرفته است.
- ❖ شاخص محدودیت های صادرات و واردات با وزن ۰,۰۷۳ در رتبه ۸ قرار گرفته است.
- ❖ شاخص تحریم های بین المللی با وزن ۰,۰۵۵ در رتبه ۹ قرار گرفته است.

نرخ ناسازگاری مقایسه‌های انجام گرفته ۰/۰۳۸ بدست آمده است که کوچکتر از ۰/۱ بوده و بنابراین می‌توان به نتایج اطمینان کرد.

اولویت نهائی شاخص‌ها با تکنیک FAHP

جدول ۳: تعیین اولویت نهائی شاخص‌ها با تکنیک FAHP

رتبه	وزن نهایی	وزن اولیه	نماد	زیرمعیارها	وزن خوشه	معیارهای اصلی
۱	۰,۰۸۷۶	۰,۱۶۱	IF۱	تجربه شغلی	۰,۵۴۳	عوامل داخلی
۲	۰,۰۸۷۱	۰,۱۶۰	IF۲	آورده اولیه		
۳	۰,۰۷۰۱	۰,۱۲۹	IF۳	سن		
۵	۰,۰۶۹۴	۰,۱۲۸	IF۴	وضعیت ثبتي کسب و کار		
۹	۰,۰۵۵۵	۰,۱۰۲	IF۵	مهارت مدیریتی		
۱۰	۰,۰۵۴۶	۰,۱۰۰	IF۶	تحصیلات مرتبط		
۱۲	۰,۰۴۷۸	۰,۰۸۸	IF۷	عمل گرایی		
۱۵	۰,۰۴۱۹	۰,۰۷۷	IF۸	اعتماد به نفس		
۱۷	۰,۰۲۹۰	۰,۰۵۳	IF۹	ریسک پذیری مالک		
۴	۰,۰۷۰۱	۰,۱۵۳	EF۱	مهارت های نیروی انسانی	۰,۴۵۷	عوامل خارجی
۶	۰,۰۶۵۴	۰,۱۴۳	EF۲	بازار		
۷	۰,۰۶۳۶	۰,۱۳۹	EF۳	بیمه		
۸	۰,۰۶۲۹	۰,۱۳۸	EF۴	تسهیلات بانکی کم بهره		
۱۱	۰,۰۴۹۵	۰,۱۰۸	EF۵	تورم		
۱۳	۰,۰۴۴۱	۰,۰۹۶	EF۶	قانون مالیات و عوارض		
۱۴	۰,۰۴۳۳	۰,۰۹۵	EF۷	قانون تأمین اجتماعی		
۱۶	۰,۰۳۳۲	۰,۰۷۳	EF۸	محدودیت های صادرات و واردات		
۱۸	۰,۰۲۵۰	۰,۰۵۵	EF۹	تحریم های بین المللی		

شکل ۶: اولویت نهایی شاخص‌های مدل با تکنیک FAHP

۶) نتیجه گیری

شاخص ریسک پذیری مالک با وزن ۰,۰۵۳ در رتبه ۹ قرار گرفته است.

✓ در میان عوامل خارجی شاخص مهارت های نیروی انسانی با وزن ۰,۱۵۳ در رتبه ۱، شاخص بازار با وزن ۰,۱۴۳ در رتبه ۲، شاخص بیمه با وزن ۰,۱۳۹ در رتبه ۳، شاخص تسهیلات بانکی کم بهره با وزن ۰,۱۳۸ در رتبه ۴، شاخص تورم با وزن ۰,۱۰۸ در رتبه ۵، شاخص قانون مالیات و عوارض با وزن ۰,۰۹۶ در رتبه ۶، شاخص قانون تأمین اجتماعی با وزن ۰,۰۹۵ در رتبه ۷، شاخص محدودیت های صادرات و واردات با وزن ۰,۰۷۳ در رتبه و نهایتاً شاخص تحریم های بین المللی با وزن ۰,۰۵۵ در رتبه ۹ قرار گرفته است.

✓ در اولویت نهایی شاخص‌ها براساس خروجی تکنیک FAHP تجربه شغلی با وزن ۰/۰۸۷۶ در اولویت نخست، آورده اولیه با وزن ۰/۰۸۷۱ در اولویت دوم، سن با وزن ۰/۰۷۰۱ در رتبه سوم، مهارت های نیروی انسانی با وزن

✓ عوامل موثر بر پایداری کسب و کارهای ایجاد شده توسط صندوق کارآفرینی امید به دو دسته عوامل داخلی و خارجی تقسیم می شوند که عوامل داخلی با وزن ۰,۵۴۳ نسبت به عوامل خارجی با وزن ۰,۴۵۷ در پایداری کسب و کارهای خرد موثرتر می باشند.

✓ در میان عوامل داخلی شاخص تجربه شغلی با وزن ۰,۱۶۱ در رتبه ۱، شاخص آورده اولیه با وزن ۰,۱۶ در رتبه ۲، شاخص سن با وزن ۰,۱۲۹ در رتبه ۳، شاخص وضعیت ثبتي کسب و کار با وزن ۰,۱۲۸ در رتبه ۴، شاخص مهارت مدیریتی با وزن ۰,۱۰۲ در رتبه ۵، شاخص تحصیلات مرتبط با وزن ۰,۱ در رتبه ۶، شاخص عمل گرایی با وزن ۰,۰۸۸ در رتبه ۷، شاخص اعتماد به نفس با وزن ۰,۰۷۷ در رتبه ۸ و بالاخره

باشد چرا که در هر دو تحقیق بخش مالی و سیاست و قوانین دولتی نقش مهمی در پایداری مشاغل ایجاد می کنند. بر اساس نتایج حاصل از تحقیق سعادت و دانش زاده (۱۳۹۶) بالاترین اولویت برای دسترسی به منابع مالی مناسب مربوط به معیار مالی/ اقتصادی و پایین ترین اولویت برای نقش دستگاه های حمایتی و بازاریابی مربوط به معیار محصول و بازار می باشد. نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیق سعادت و دانش زاده (۱۳۹۶) در بالاترین اولویت برای دسترسی به منابع مالی مناسب مربوط به معیار مالی/ اقتصادی همسو می باشد اما در پایین ترین اولویت برای نقش دستگاه های حمایتی و بازاریابی مربوط به معیار محصول و بازار همسو نمی باشد. بر اساس نتایج حاصل از تحقیق جهرمی (۱۳۹۷) عواملی مانند فاکتور مالی و عوامل اقتصادی، انگیزه های پیشرو، همکاری، اندازه سازمان، دستیابی به منابع اطلاعاتی، عوامل نهادی، قابلیت فن آوری، ترجیحات مصرف کننده، عوامل فرهنگی، بازاریابی و مهارت های مدیریتی بر نوآوری در کسب و کارهای کوچک که منجر به افزایش عملکرد آنها می شود تاثیر دارد. نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیق جهرمی (۱۳۹۷) همسو می باشد چرا که در هر دو تحقیق عوامل اقتصادی و فاکتورهای مالی، بازار و مهارت مدیریتی نقش مهمی در پایداری مشاغل ایجاد می کنند. بر اساس نتایج حاصل از تحقیق صمیمی و همکاران (۱۳۹۴) عواملی مانند آورده اولیه، مهارت مدیریتی، مرکز مشاوره و تسهیلات بانکی در پایداری کسب و کار نقش مهمی دارند. همچنین نتایج حاکی از این است که بیمه به عنوان یکی از مهمترین عوامل می تواند نقش موثری در پایداری مشاغل خرد داشته باشد. نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیق صمیمی و همکاران همسو است چرا که در هر دو تحقیق آورده اولیه، مهارت نیروی انسانی و بیمه از عوامل مهم و موثر بر

۰/۰۷۰۱ در اولویت چهارم، وضعیت ثبتي کسب و کار با وزن ۰،۰۶۹۴ در اولویت پنجم، بازار با وزن ۰،۰۶۵۴ در اولویت ششم، بیمه با وزن ۰،۰۶۳۶ در اولویت هفتم، تسهیلات بانکی کم بهره با وزن ۰،۰۶۲۹ در اولویت هشتم، مهارت مدیریتی با وزن ۰،۰۵۵۵ در اولویت نهم، تسهیلات مرتبط با وزن ۰،۰۵۴۶ در اولویت دهم، تورم با وزن ۰،۰۴۹۵ در اولویت یازدهم، عمل گرایی با وزن ۰،۰۴۷۸ در اولویت دوازدهم، قانون مالیات و عوارض با وزن ۰،۰۴۴۱ در اولویت سیزدهم، قانون تامین اجتماعی با وزن ۰،۰۴۳۳ در اولویت چهاردهم، اعتماد به نفس با وزن ۰،۰۴۱۹ در اولویت پانزدهم، محدودیتهای صادرات و واردات با وزن ۰،۰۳۳۲ در اولویت شانزدهم، ریسک پذیری مالک با وزن ۰،۰۲۹۰ در اولویت هفدهم و بالاخره تحریم های بین الملل با وزن ۰،۰۲۵۰ در اولویت هجدهم قرار دارند.

✓ در میان عوامل خارجی شاخص بیمه با وزن ۰،۱۳۹ در رتبه ۳ قرار گرفته که یکی از عوامل با اهمیت در پایداری کسب و کارهای ایجاد شده توسط صندوق کارآفرینی امید می باشد. بیمه می تواند با پوشش دادن ریسک های پیش روی کارآفرینان سبب کاهش احتمال از بین رفتن کسب و کارها و باعث پایداری مشاغل گردد. با عنایت به اینکه تاکنون کلیه تسهیلات اشتغال صندوق کارآفرینی امید تنها با بیمه عمر وام گیرنده پوشش داده می شده است که این بدین معناست که در صورت فوت وام گیرنده خسارت شامل حال ضامنین نگردد. اما اکنون با توجه به نتایج حاصل از این تحقیق می توان پوشش بیمه پایداری مشاغل را به تسهیلات صندوق کارآفرینی امید اضافه کرد.

✓ بر اساس نتایج حاصل از تحقیق شاه بیگی (۱۳۹۸) چهار دسته کلی سیاست و قوانین دولتی، تکنولوژی، ویژگی محصول یا خدمت و بخش مالی عوامل موثر بر توسعه کسب و کارهای کوچک و متوسط می باشند. نتایج تحقیق حاضر با تحقیق شاه بیگی (۱۳۹۸) همسو می

بودن دارایی و تکافوی مبلغ سرمایه‌ی تضمین شده تاثیرات مثبتی بر عملکرد بر جای می‌گذارند که با نتایج تحقیق حاضر همسو می‌باشد چراکه در این تحقیق سن صاحب شرکت، بازار و سرمایه اولیه از عوامل موثر بر پایداری کسب و کار می‌باشد. در تحقیق حاضر آموزش های تجاری جز عوامل موثر بر پایداری مشاغل در نظر گرفته نشده و تحصیلات مرتبط در رتبه دهم اولویت قرار دارد. بر اساس نتایج تحقیقات دیرمن و همکاران (۲۰۱۲) حاکی از آن است که روش های تامین مالی، تکنولوژی و هزینه های شروع کسب و کار مهمترین عوامل تاثیر گذار بر پایداری مشاغل هستند که با نتایج تحقیق حاضر همسو می‌باشد چرا که در این تحقیق نیز آورده اولیه و تسهیلات کم بهره از عوامل موثر بر پایداری مشاغل می‌باشند. بر اساس نتایج حاصل از تحقیق اسپلوند و همکاران (۲۰۰۵)، یک رابطه مثبت بین منابع اولیه و توانایی بقای شرکت در سال‌های اولیه فعالیت وجود دارد. آن‌ها نتیجه‌گیری کردند که عدم تجانس در تجارب کارکردی تیم بنیان‌گذار شرکت و بنیادی بودن فن‌آوری، احتمال شکست شرکت‌های جدید تکنولوژی محور را کاهش میدهد که با نتایج تحقیق حاضر همسومی باشد چرا که تجربه کاری از عوامل مهم و موثر بر پایداری کسب و کار می‌باشد.

پیشنهادهات

- ✓ با توجه به اینکه داشتن تجربه شغلی مهمترین عامل پایداری مشاغل می‌باشد پیشنهاد می‌گردد صندوق کارآفرینی امید کلیه وام گیرندگان را ملزم به ارائه مدرک مهارتی از سازمان فنی و حرفه ای که متولی امر آموزش مهارتها و مشاغل می‌باشد نماید.
- ✓ با توجه به اینکه سن کارآفرین جز عوامل موثر بر پایداری مشاغل می‌باشد لذا پیشنهاد می‌گردد به جهت

پایداری کسب و کارهای خرد می‌باشد. بر اساس نتایج تحقیق مدهوشی و تری (۱۳۸۶) بین سرمایه اولیه و بقای شرکت‌های تولیدی کوچک و متوسط رابطه مثبتی وجود دارد که همسو با نتایج تحقیق حاضر می‌باشد چرا که در هر دو تحقیق سرمایه اولیه نقش مهمی در پایداری کسب و کار دارد. بر اساس نتایج تحقیق آقایی مهرناز (۱۳۸۷) عواملی که بر فعالیت بنگاههای اقتصادی تاثیر دارند شامل محدودیتهای مالی و بازار بوده که همسو با نتایج تحقیق حاضر می‌باشد چراکه در این تحقیق بازار، آورده اولیه و تسهیلات کم بهره نقش مهمی در پایداری مشاغل دارند. بر اساس نتایج تحقیق داویک و همکاران (۲۰۲۰) توانایی های فن آوری و بازاریابی SME ها تاثیرات غالب و مثبتی بر عملکرد آنها در بازارهای بین المللی دارد که همسو با نتایج تحقیق حاضر می‌باشد چرا که در تحقیق حاضر بازار نقش مهمی در پایداری مشاغل ایجاد می‌کند. بر اساس نتایج تحقیقات سان و همکاران (۲۰۲۰) رقابت در سطح صنعت و گشودگی بازار متوسط، جهت گیری همکاری در سطح شرکت و جهت گیری ارتقا یافته، و حمایت دولت نقش مهمی در توسعه SME ها دارند که همسو با نتایج تحقیق حاضر می‌باشد چرا که در تحقیق حاضر بازار و قوانین دولت نقش مهمی در پایداری مشاغل دارند. بر اساس نتایج تحقیقات سادیکودوشی و همکاران (۲۰۱۹) عواملی مانند استفاده از فرصتها و منابع و همچنین ایجاد ارزش در بازاریابی نقش مهمی در عملکرد SME ها دارند که با نتایج تحقیق حاضر همسو می‌باشند چرا که در تحقیق حاضر بازار نقش مهمی در پایداری مشاغل ایجاد می‌کند. بر اساس نتایج حاصل از تحقیقات آلوم و همکاران (۲۰۱۶) عوامل رقابت و سن بنگاه‌ها بر عملکرد کلی کسب و کارهای خرد تاثیر منفی دارد؛ در حالی که سن صاحبان شرکت‌ها، تحصیلات، آموزش‌های تجاری، تقاضا برای کالا/خدمات، موجود بودن فضای فیزیکی برای گسترش تجارت در مناطق شهری و همچنین موجود

منابع و ماخذ

۱. آخوندی، مرجان و مرشدی، میلاد (۱۳۹۱). " نقش بنگاه های کوچک و متوسط در اقتصاد ایران " دومین همایش ملی راهکارهای توسعه اقتصادی با رویکرد برنامه ریزی منطقه ای
۲. امین آقایی مهرناز (۱۳۸۷). " بررسی عوامل موثر بر میزان اشتغال زایی بنگاه های اقتصادی کوچک در ایران " فصلنامه علوم اجتماعی : تابستان ۱۳۸۷، دوره - ، شماره ۴۱ ؛ از صفحه ۸۷ تا صفحه ۱۲۳
۳. جعفری فشارکی، نگار و باغستانی میبیدی، مسعود (۱۳۹۴). "نقش صنعت بیمه در بهبود فضای کسب و کار در ایران"، مجله اقتصادی، شماره های ۱ و ۲ فروردین و اردیبهشت ۱۳۹۴، صص ۹۵-۱۱۲
۴. جعفری، فریبا و اعظمی، موسی، (۱۳۹۳). " اثر کسب و کارهای کوچک روستایی بر برخی شاخص های اقتصادی و اجتماعی خانوارهای روستایی شهرستان ملایر " پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه بوعلی سینا - دانشکده علوم کشاورزی . پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات
۵. جهرمی، فرزانه، ۱۳۹۷، عوامل موثر بر نوآوری در کسب و کارهای کوچک و متوسط، کنفرانس بین المللی نوآوری در مدیریت کسب و کار و اقتصاد، تهران
۶. حجازی، س.ر. ، (۱۳۸۹). " ارزیابی تکنولوژی در شرکتهای کوچک و متوسط " انتشارات سازمان مدیریت صنعتی، چاپ ۱
۷. سعادت، احمد و دانش زاده، محمد، ۱۳۹۶، شناسایی و رتبه بندی عوامل موثر بر پایداری کسب و کار در طبقات مشاغل خرد (مطالعه موردی کمیته امداد امام خمینی (ره) استان مازندران)، سومین کنفرانس سالانه مدیریت و اقتصاد کسب و کار، تهران
۸. شاه بیگی، ملیحه، ۱۳۹۸، شناسایی و رتبه بندی عوامل موثر بر توسعه کسب و کارهای کوچک و متوسط در مناطق مرزی کشور، همایش ملی اقتصاد، مدیریت توسعه و کارآفرینی با رویکرد حمایت از کالای ایرانی، زاهدان
۹. شاه طهماسبی، اسماعیل و جوادیان، مجید و نیکبخت، محمد جواد (۱۳۹۱). " بررسی نقش بنگاههای کوچک و متوسط در ایجاد اشتغال: مورد مطالعه کارگاههای صنعتی شهر تهران "

کارآمدی و ثبات و پایداری بیشتر محدوده سنی ۲۵ تا ۴۵ سال در پرداخت تسهیلات کارفرمایی در اولویت قرار گیرد.

✓ با توجه به نقش موثر بازار در پایداری کسب و کارها، تقویت پشتیبانها به عنوان متولیان امر بازاریابی و فروش می تواند نقش به سزایی در رونق بازار و پایداری مشاغل ایجاد کند. همچنین ایجاد و تقویت بازارچه های محلی و بازارهای تخصصی و همچنین ایجاد شبکه های فروش در فضای مجاری می تواند نقش موثری در امر فروش داشته باشد.

✓ با توجه به نقش موثر بیمه در پایداری کسب و کارها و کم توجهی شرکتهای بیمه در این زمینه، لذا تدوین قوانین تشویقی در جهت حمایت شرکتهای بیمه گر در پشتیبانی از کسب و کارهایی که صاحبان آنها به دلایلی مانند ازکارافتادگی و حوادث غیر مترقبه امکان ادامه فعالیت برای آنها فراهم نباشد. همچنین فقدان رشته های بیمه ای جدید مانند بیمه پایداری مشاغل در حمایت از کسب و کارها به وضوح به چشم می آید که توجه بیشتر شرکتهای بیمه گر را می طلبد و باعث می شود کارآفرینان فعالیتهای خود را با ریسک بالاتر و در نتیجه بازدهی بیشتری انجام دهند

به پژوهشگران آتی پیشنهاد می شود عملکرد صنعت بیمه را در پایداری مشاغل خرد و کوچک مورد سنجش قرار دهند. علاوه بر این می توان نقش عوامل دیگری نظیر: نوآوری، قابلیت فناوری، بین المللی شدن، تحقیق و توسعه، دسترسی به منابع، رقابت، و عواملی از این دست را در پایداری کسب و کارهای خرد مورد بررسی قرار داد.

۱۸. Nora Sadiku-Dushia, Léo-Paul Danab,, Veland Ramadania, ۲۰۱۹” Entrepreneurial marketing dimensions and SMEs performance” Journal of Business Research ۱۰۰ (۲۰۱۹) ۸۶-۹۹
۱۹. Ongori, H. and Migiro, S.O., ۲۰۱۰. Information and communication technologies adoption in SMEs: Literature review. Journal of Chinese Entrepreneurship, ۲(۱), ۹۳-۱۰۴.
۲۰. Robertson, J. ۲۰۰۴. Developing a knowledge management strategy, Step Two Designs Pty Ltd. <[http:// www.steptwo.com.au](http://www.steptwo.com.au)>.
۲۱. Sokolyk, T., and Bradford, W. ۲۰۱۲. Ownership structure and performance of closely held young firms. Available at SSRN ۲۱۳۳۲۰۵
- فصلنامه علوم اقتصادی، شماره ۱، زمستان ۱۳۹۱، صص ۳۱-۵۶
۱۰. صمیمی، احمد جعفر و یحیی زاده فر، محمود و آقا جانی، حسن علی و کریمی، سید محمد (۱۳۹۲) " نقش بیمه در پایداری مشاغل خرد" پژوهشنامه بیمه/ سال بیست و هشتم /شماره ۱/ بهار ۱۳۹۲ / شماره مسلسل ۱۰۸ / صفحات ۵۷ تا ۷۸
۱۱. صیدایی، سید اسکندر و بهاری، عیسی و زارعی، امیر(۱۳۹۰) " بررسی وضعیت اشتغال و بیکاری در ایران طی سالهای ۱۳۳۵ تا ۱۳۸۹" پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی پروتال جامع علوم انسانی، شماره ۲۵، بهار ۱۳۹۰، صص ۲۱۶-۲۴۷
۱۲. مدهوشی، مهرداد و تازی، غفار، (۱۳۸۶) " تاثیر سرمایه اولیه در بقای شرکتهای تولیدی کوچک و متوسط در ایران" نشریه دانش و توسعه : ۱۳۸۶ ، دوره - ، شماره ۲۰ ؛ از صفحه ۱۴۷ تا صفحه ۱۶۶ .
۱۳. Alom Fardous, Moha Asri Abdullah , Abdul Rashid Moten and S. M. Ferdous Azam, ۲۰۱۶ “Success factors of overall improvement of microenterprises in Malaysia: an empirical study” Journal of Global Entrepreneurship Research (۲۰۱۶) , pp,۲-۱۳
۱۴. Dearman, D., ۲۰۱۲. Factors influencing managers’ decisions to prepare a business plan. University of Arkansas at Little Rock: Working Paperseries, Available at SSRN ۲۱۳۳۱۰۰
۱۵. Jinyun Sun, Vladislav Maksimov, Stephanie Lu Wang, Yadong Luo, ۲۰۲۰ “ Developing compositional capability in emerging-market SMEs” Journal of World Business
۱۶. Kozan, K. M., Oksoy, D and Ozsoy, O ۲۰۱۲ Owner sacrifice and small business growth, *Journal of World Business*, ۴۷, pp. ۴۰۹-۴۱
۱۷. Nebojsa S. Davcik, Silvio Cardinali, Piyush Sharma, Elena Cedrola, ۲۰۲۰ “Exploring the role of international R&D activities in the impact of technological and marketing capabilities on SMEs’ performance” Journal of Business Research